Kevesebb kendert szállítanak vasúton, mégis egymillió forintot takarítanak meg

Az utóbbi években már szeptember első napjaiban jelentettük a kenderaratás befejezését. Ezek a jelentések akkor a dél-magyarországi betakarítási sikerekről szóltak.

A rostkikészítő vállalat mai közvetlen telephelyeinek körzetében, Csongrád, Békés és Szolnok megyében, most is a legbőségesebb termést takarítják be.

Előrébb állnak az aratással, mint az ország más vidékein. Az esős nyár egy kissé megnyújtotta a kender tenyészidejét, különösen az ország északi megyéiben.

Viszonylag jó termést takarítanak be a déli megyékben. A Csongrád megyei holdankénti átlag 29 mázsás, az előzetes becslés szerint. Ebbe nincs benne a nagylaki körzet, ahol 35 mázsás holdankénti átlagtermésre számítanak.

A sok ezer hold kender aratása, betakarítása sok gondot okoz a rostkikészítő vállalat vezetőinek, dolgozóinak. Nem csoda, hiszen

több mint 1 millió mázsa kendert kell begyűjteni idén ősszel.

A begyűjtést, a kazalozást sürgeti az esős időjárás is, amely már eddig is komoly minőségi romlást okozott a korai aratású kenderekben.

A vállalat vezetősége az idén tudományosabban készült fel a kender betakarítására, mint más években. A vállalati összevonás egyik célja ugyanis az volt, hogy már most, az együttes munka első évében, jelentősen csökkentsék a szállítási költségeket. Ezért a Könnyűipari Minisztérium gépi adatfeldolgozójának segítségével készítették el a szállítási programozást. Figyelembe vették az üzemek kapacitását, nyersanyag-szükségletét, s úgy határozták meg, honnan, milyen távolságról mennyi kendert szállítsanak az egyes telephelyekre.

Az előzetes számítások szerint ezzel az anyagmozgatással 5 százalékkal csökkentik majd a szállítási költséget.

Ez pedig több mint 1 millió forintot jelent.

A programkészítéssel együtt azt is meghányták, vetették, milyen szállítási eszközökkel gyűjtsék be a kendert. Ismeretes, hogy a vasúti szállítás a legolcsóbb. Most mégis a termés nagyobb részét más szállítóeszközökkel gyűjtik a kazalozóhelyekre, a telepekre. A MÁV-ra csak az össztermés egyharmad részének beszállítása vár.

— Tudjuk —, mondta a vállalat igazgatója —, hogy a vasúti vagonokra az idén ősszel nagyobb szükség van más területeken, ezért vasúton kevesebb kendert szállítunk az idén, mint a korábbi években.

A MÁV azt kérte, hogy a minimumra csökkentsük a kenderfuvaroztatást. Ezt a kérést teljesítettük.

Több állami gazdaság és termelőszövetkezet vállalkozott a háztól házig való szállításra, pontosabban a termőföldtől a kazalozóhelyig történő fuvarozásra. Ez a vállalatnak ugyan költségesebb, de részben hasznosabb, mint a vasúti szállítás, mert nem törik kétszer rakodással a kórót, s ezzel is jobb lesz a minőség.

A vártnál jobb termést takarítottak be országszerte lenből. Ennek már nagyobb részét át is vették.

A lenszállítás nem okoz különösebb gondot a csúcsforgalom időszakában, de a kender annál inkább. Ezért a Rostkikészítő Vállalat az idén növeli a külső kazalozást. Csak annyit szállítanak be a telephelyekre, amennyi a zavartalan üzemeltetéshez szükséges. A többit majd tavasszal, az áztatási szezon megkezdésekor.

SZÉPEK, CSINOSAK, *gyermekszívet dobogtatók*

Az első féléves tervüket nem teljesítették száz százalékra, de export-kötelességüknek eleget tettek. Első a külföldi megrendelő, s ha szidja is őket valaki, az inkább országon belül legyen. A Szegedi Nívó Játék- és Tömegcikk Ktsz játékkészítő részlegéről van szó. Lassan már termelésünk 50 százalékát az ÁRTEX külkereskedelmi vállalatnak adják át. Tetszetősek, keresettek gyármányaik.

Kék és rózsaszínű bocsok

Legsikerültebb cikkük a mackó. Holland, angol, norvég, svájci gyerekek kedvencei is az itt készült dörmögősök. Egy méterestől huszonöt centisig, harminc különböző méretben, színben és fazonban készülnek. Belföldön a hagyományos fehér, sárga és barna különböző színárnyalataival kedvelik. Exportra azonban készítenek kék, rózsaszín, meg mogyoró színű bocsokat is. Egy év alatt 60—70 ezer mackó készül itt. Szépek, csinosak, olyan igazi gyermekszívet dobogtatók.

Készülnek itt csodálatos konyha- és szoba berendezések is. Negyedévenként 200 óvodai, bölcsődei játék szobaberendezés, meg 100 konyhabútor s több ezer garnitúrát gyártanak olcsóbb és kisebb méretű berendezéseket is. Akinek azonban csak fekvőhelyre van szüksége a babagyereke részére, az vásárolhat bölcsőt, különböző méretekben, vagy rácsos kiságyat is.

Nagy sikere van a fűzőgolyó játéknak is. Egy tasakba 25 darab különböző színű golyó kerül, s ezeket lehet színkombinációval felfűzni. És a sakk-malom garnitúra. Alig 23 forint az ára, s megtalálható benne a 32 sakk- és a 18 malomfigura. Igazán megéri.

Felnőtteknek való

De készülnek itt felnőtteknek való dolgok is. Nagyon mutatósak a pasztell színűre festett vállfák. A második félévben félmilliót szállít belőlük az ÁRTEX külföldre.

Szerszámos dobozokat is gyártanak, és sakkdobozokat belföldi használatra figura nélkül, negyedévenként 2—4 ezer darabot.

A harmadik negyedévben 5600 darab ruhateregetőt rendelt tőlük az ÁRTEX. Ebből a cikkből ez az első ilyen nagyobb mennyiségű szállításuk.

Trapéz alakú székek

Száznyolc darabos mintakollekciót készítenek ugyancsak az ÁRTEX-nél intarziás sakktáblákból. Ezekbe a dobozokba már a figurákat is ők rakják. És új cikkük még az ülőke is.

Az első — 1200 darabos — mintaszéria gyártása folyik. Ezek a kis ülőkék olyanok, mint valami sokszínű gombák. Négy lábuk trapéz alakban terebélyesednek a föld felé, kis köralakú ülőrészüket pedig különböző pasztellszínekkel fújták be. Hivatásuk az volna, hogy a hagyományos »hokkedliket« szorítsák ki a konyhákból. Praktikusak, kecsesek és sokkal kisebb helyet foglalnak el.

Jövőre néhány, ezideig sok példányszámban gyártott játék helyett újakat terveznek. Előreláthatóan 6 új garnitúrát kszítenek majd. Ebből kettő mintapéldánya készen áll. Egy kerti garnitúrát már elküldtek véleményezésre, s egy iskolaberendezés is készen várja, hogy a jövő évtől rendeljen belőle a sportszerkereskedelmi vállalat.

M. É.

PERMETEZÉS A VÁROSBAN

(Somogyiné felv.)

Magasnyomású permetezőgépekkel irtják a szőlőlepkét Újszegeden a Csongrád Megyei Növényvédő Állomás szakemberei. Két-három héten át járják a várost és környékét, különösen a bokros területeket permetezik nagyhatású vegyszerekkel.

Állampolgári fegyelem

Jogos haraggal, felindultsággal mesélte nemrégiben egy ismerősöm, hogy mostanában valahogyan elszemtelenedtek a társadalmi élet útonállói, megszaporodtak a verekedések, garázdaságok, egyszóval meglazult az állampolgári fegyelem. S mikor megkérdeztem, mi lehet ennek az oka, kész volt a magyarázattal. »Ez a nagy demokrácia! A humanizmus, a megbocsátás!« Nem nyíltan, de kárhoztatta az amnesztiarendeletet, s azt az elvet, hogy lehetőleg társadalmi hatással, neveléssel igyekezzünk jobb belátásra bírni azokat, akik vétenek az együttélés szabályai, a közrend és közbiztonság, a társadalmi tulajdon ellen, különösen akkor, ha először estek bűnbe és nem életelemük a botrány, a garázdaság, a lopás, az útonállás. A megoldásra pedig ilyen receptje volt: »Korlátozni kellene a demokráciát, keményebb kézzel kellene rendet tartani!«

Azzal váltunk el, hogy tökéletesen igaza van, s ha mi ülnénk ott, ahol ilyen ügyekben döntenek, olyan törvényeket hoznánk, amelyek szorosabb állampolgári fegyelmet diktálnának, nem biztosítanának akkora szabadságot, mert az emberek egy része még képtelen arra, hogy a magasabb fokú demokrácia keretei között éljen, úgy fogja fel a nagyobb állampolgári szabadságot, mint az állam gyengeségét és engedékenységét. Ezt azután — az öntudatosabb és fegyelmezettebb élet helyett — társadalmunktól idegen, múltból öröklött ösztönök kiélésére akarja felhasználni.

Hanem később rájöttem, hogy nagyon gyorsan és radikálisan »akartuk« megoldani ezt a problémát. Hiszen ha jobban, figyelmesebben követjük a fenti gondolatmenetet, nem kevesebbről van szó, mint arról, hogy néhány renitens ember miatt az egész közösség jogait szűkítsük; kártevő kamaszok, részeg botrányhősök, fenegyerekeskedő útonállók miatt becsületes állampolgárok életét nehezítsük. Tulajdonképpen hamis beállítás az, hogy a szélesebb körű demokratizmus, a teljesebb emberi szabadság az állampolgári fegyelem és kötelességtudás rovására menne. Ez legfeljebb azok szemében tűnhet így, akik nem tudnak és nem akarnak a szocialista közösség életformájába beilleszkedni. Az állampolgárok meghatározó többsége — leszámítva a statisztikailag alig kimutatható töredéket — ezt a gesztust rendkívül nagyra becsüli, s igen komolyan veszi, több kötelességtudattal, jobb munkakedvvel és eredményesebb munkával viszonozza. Fel is szisszenne, ha valaki korlátozni akarná emberi és állampolgári jogait, hiszen az éppen annyit jelentene, mintha kevesebb oxigént kapna. Azt azonban ez a többség is őszintén óhajtja, hogy a kellemetlenkedőkre, a zavartkeltőkre éberebbre nyissuk rájuk a szemünket.

Az ilyen elemek tulajdonképpen — azzal, hogy törvények, társadalmi szokások, együttélési szabályok felrúgásával akarnak élni — magatartásukkal, jelenlétükkel az állam és a közösség ellenére korlátozzák a demokráciát. Emberek személyes jogait sértik meg, a többség erkölcse ellen cselekszenek, s olykor biztonságukat is veszélyeztetik. Volt huligánbanda, amely magános nőket támadott meg. Mások arra specializálták magukat, hogy utcahosszat kitördösték a társadalmi munkával elültetett új facsemetéket, ismét mások békés járókelők megverésére vagy megfutamítására szövetkeztek. Szinte minden városban előfordult, hogy borgőzös kamaszok megrongálták a gyermekek számára épített játszótéri felszereléseket. Velük szemben valóban indokolt a nagyobb szigorúság, a hivatalos testületek és a társadalom éberebb ellenőrzése, s cselekedetük súlyához és természetéhez mérten a megtorlás is.

Ezek az emberek valóban egyoldalúan értelmezik a társadalmi demokráciát. Azt gondolják, hogy ebben a szocialista kategóriában jól megférnek a burzsoá erkölcs és szokások is: az erőszak erkölcse, a huliganizmus. Elfelejtik, hogy a szocialista demokratizmus magas fokú állampolgári fegyelmet feltételez és követel, az az egyik alapfeltétele, s még ma sem nélkülözheti ellenpárját, az elveit és gyakorlatát megszegő emberekkel szembeni megtorlást, pontosabban a diktatúra elemét. Igen, még akkor sem, ha az állam olykor a megbocsátás gesztusát gyakorolja, mert azt nem lehet a szigor enyhüléseként felfogni. Ez lehetőség arra, hogy a megtévedtek, megfelelő lecke után, megfelelő tanulságokkal ismét beilleszkedjenek a tisztességes, becsületes, dolgos életbe, lemondva arról, hogy a közösség rovására mégegyszer bármit elkövessenek. Demokratikus rendünknek vannak alkalmas törvényei erre.

Persze, a közvélemény — éppen öntudata és fegyelme révén — rendkívül türelmetlen az ilyen jelenségekkel szemben. Őszintén felháborodik és gyakran nem ért egyet bírói ítéletekkel, kevesli, aránytalannak tartja a kiszabott büntetést. A laikusságon túl talán olykor azért is, mert elfeledkezik saját pozitív szerepéről, arról a hatalmas pedagógiai erőről, ami a jól és igazságosan alkalmazott büntetésben, meg a közösség emberformáló készségében rejlik. Tudniillik a demokrácia védelme — a rendbontókkal, útonállókkal, huligánokkal szemben — nemcsak hivatalos állami feladat. A társadalom talán még többet tehet, mint a rendőrség meg a bíróság együttvéve. Mint a gondos orvosnak, a közösségnek a dolga a megelőzés, a szüntelen ellenőrzés, de még az utólagos gondozás is. Számtalan »csodának« voltunk már tanúi. A bírósági lecke után visszajött a közösséggel szembekerült ember a gyárba, a hivatalba, s ahol nem taszította el magától a kollektíva, hanem figyelmével, talpraállításával gesztust gyakorolt vele szemben, legtöbbször elkötelezte a tisztességes életnek és munkának. Ha viszont magára hagyták és megbélyegezték, legtöbbször a régi társaknál keresett magának ismét életközösséget és még lejjebb csúszott a mocsárba.

Végül, hogy pontosabb és hitelesebb legyen a kép, megpróbáltam statisztikai adatokat is beszerezni. Hátha végső soron mindennek ellentmondanak a számok, adatok, s csupán megnyugtatás-szerű értéke lehet ennek az általánosságokban leledző gondolatmenetnek. Annak a földrajzi egységnek a statisztikája, melyhez hozzájuthattam, nem lehangoló. Szó sincs benne arról, hogy tendencia lenne a szóban forgó esetek számszerű emelkedése. Csupán a figyelem, a társadalmi érzékenység nagyobb az ilyen események iránt. Ez viszont ismét csak arra utal, hogy a magunk teremtette demokratikus, szabad emberi és társadalmi légkör nemhogy kedvezne az ellene irányuló jelenségeknek, nemhogy nagyobb életteret adna a múlt és a mai nyugati életforma beteges spóráinak — ellenkezőleg: sokkal szigorúbb, sokkal magasabb erkölcsiséget diktál mindenben. S ez hitelesíti és ez diktálja a türelmetlenséget, a felindulást, a haragot is.

SZ. SIMON ISTVÁN

Bővült a diétás készítmények választéka Szegeden

Élelmiszeriparunk a sok változatos konzervkészítmény mellett lehetőséget talált arra, hogy diétás ételek is kerüljenek forgalomba. A Szegedi Élelmiszerkiskereskedelmi Vállalat a diétás betegek segítségére sietett, s arra törekszik, hogy *a recept szerint készült* diétás készítményekből minél nagyobb választékkal várja a vevőket. Most *ismét bővítették a választékot*, s az erre a célra kijelölt 8-as számú Széchenyi téri és a 114-es számú Kárász utca 6. szám alatti árudákban különleges diétás készítményeket hozott forgalomba.

Diabetikus jelzéssel ellátva árusítják a puffasztott rizst, diétás zabpelyhet. A diétás konzervek közül kapros káposztát sertés dagadóval, és székelygulyást árusítanak, amelyeket különösen a cukorbetegeknek ajánlanak. Tárgyalnak diétás cukrászsütemények beszerzéséről is, *és bővítik a szív- és vesebetegségben szenvedőknek készülő konzervek választékát.*

Kitüntetés

A Népköztársaság Elnöki Tanácsa dr. *Kőszegi* Dénesnek, a Szegedi Orvostudományi Egyetem tanárának, a *gyógyszerészet terén kifejtett kiváló munkássága elismeréséül*, nyugállományba vonulása alkalmából a Munka Érdemrend kitüntetést adományozta. A kitüntetést *Dobi* István, az Elnöki Tanács elnöke nyújtotta át. (MTI)